

Ogólnopolski Próbny Egzamin Ósmoklasisty z OPERONEM

Język polski Klucz punktowania

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
1.	BD	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
2.	A2 B4 C1 D3	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
3.	PF	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
4.	B	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi
5.	np. Rudy uważa, że on i jego kole-dzy znaleźli się w wyjątkowej sytuacji, zostali wyróżnieni tym, że zdobyli wykształcenie w dobrej szkole (i są silnym, rozumiejącym się zespołem ludzi o podobnych ideałach), dlatego muszą działać na rzecz dobra wspólnego, są zobowiązani wykorzystywać swoje możliwości, umiejętności i wiedzę w dalszym życiu, dalej się rozwijać.	2	2 pkt – odpowiedź zawiera wyjaśnienie przemożnego znaczenia obu wyrazów 1 pkt – odpowiedź zawiera wyjaśnienie przemożnego znaczenia jednego wyrazu 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
6.	D	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi
7.	AC	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
8.	np. Jest dużo pracy do wykonania w tym pięknym kraju. Miliony Maćków z wesołej piosenki żyje w wielkim niedostatku / w skrajnej nędzy.	1	1 pkt – odpowiedź zawiera poprawne przekształcenie obu zdań 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
9.	B	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi

Klucz punktowania. Język polski
Ogólnopolski Próbny Egzamin Ósmoklasisty z OPERONEM

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
10.	np. Stanowisko: Uważam, że opanowanie i skupienie przydały się Alkowi w Małym Sabotażu. Argument z przykładem: Opanowanie i skupienie przydały się, ponieważ akcje były niebezpieczne, a każda nieostrożność czy chaotyczne działanie mogło zakończyć się aresztowaniem i śmiercią (umiejętność zapanowania nad emocjami gwarantowały powodzenie akcji). Przykładem może być akcja kopernikowska, podczas której Alek zachował zimną krew, spokojnie i w skupieniu odkręcał śruby z tablicy na pomniku Kopernika tuż obok gmachu policji. Opanował emocje nawet wtedy, gdy płyta spadła na ziemię, robiąc dużo hałasu.	2	2 pkt – odpowiedź zawiera stanowisko oraz argument z przykładem zgodnym z treścią utworu 1 pkt – odpowiedź zawiera stanowisko oraz argument bez przykładu lub stanowisko oraz przykład bez argumentu 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
11.	A	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi
12.	C	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi
13.	BC	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
14.	złożeniami; wyrazów podstawowych; -o-; -owy	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
15.	a) A b) np. Zarówno bohaterowie <i>Kamieni na szaniec</i> , jak i osoba mówiąca w wierszu doświadczyli radosnej młodości, mieli ideały, plany i marzenia, ale ta młodość i czas doskonalenia swojej osobowości zostały przerwane przez wojnę. Zamiast się kształcić i rozwijać, musieli chwycić za broń i walczyć.	2	a) 1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi b) 1 pkt – odpowiedź poprawna, zgodna z wymową utworów 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
16.	np. 2. Pierwsze spotkanie z podróżnikiem Markiem Kamińskim. 3. Wyprawa na Biegun Północny. 4. Założenie fundacji „Poza Horyzonty”.	1	1 pkt – odpowiedź zawiera trzy poprawnie sformułowane punkty zgodne z chronologią zdarzeń 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi

Klucz punktowania. Język polski
Ogólnopolski Próbnny Egzamin Ósmoklasisty z OPERONEM

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
17.	FP	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
18.	B	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi
19.	podróżowanie / odbywanie dalekich wypraw; pomaganiu innym w pokonywaniu barier / wspieraniu ludzi ciężko okaleczonych w wypadkach; prowadzenie własnej fundacji „Poza Horyzonty”	1	1 pkt – odpowiedź poprawna 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
20.	np. Nazwa uczucia: podziw Argument 1. Bohater znalazł w sobie tyle siły, by mimo kalectwa wyruszyć na wyprawę, która nawet dla zdrowego człowieka może stanowić niebezpieczeństwo i barierę nie do pokonania. Argument 2. Mimo tragedii, jaka spotkała bohatera, oraz ogromnego cierpienia, myśli o innych i im pomaga.	2	2 pkt – odpowiedź zawiera nazwę uczucia oraz dwa argumenty 1 pkt – odpowiedź zawiera nazwę uczucia oraz jeden argument 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
21.	np. <p style="text-align: center;">Uwaga!</p> 26 lutego 2020 r. o godzinie 13.00 w auli naszej szkoły odbędzie się spotkanie z niezwykłym podróżnikiem Markiem Kamińskim. Zachęcamy wszystkich uczniów klas VIII do udziału w spotkaniu, które będzie obfitować w liczne atrakcje i niespodzianki. Uczestnicy będą mogli wziąć udział w konkursie z cennymi nagrodami oraz zadać pytania człowiekowi, dla którego żadne miejsce na naszej planecie nie jest tajemnicą. Liczymy na dużą frekwencję! <p style="text-align: center;">Szkolne Koło Turystyczne</p>	3	Treść i forma: 2 pkt – treść zgodna z poleceniem, podanie dwóch argumentów zawierających zachętę do udziału w wydarzeniu; uwzględnionych pięć elementów dotyczących formy: kto ogłasza? dla kogo? o czym? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa? 1 pkt – treść zgodna z poleceniem, podanie dwóch argumentów zawierających zachętę do udziału w wydarzeniu; uwzględnione cztery elementy dotyczące formy: kto ogłasza? ORAZ/ALBO dla kogo? ORAZ/ALBO o czym? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa? 0 pkt – treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko trzy elementy dotyczące formy: kto ogłasza? ORAZ/ALBO dla kogo? ORAZ/ALBO o czym? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa? Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna: 1 pkt – łącznie nie więcej niż dwa błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne) 0 pkt – łącznie trzy lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych)

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
			UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna: 1 pkt – łącznie nie więcej niż trzy błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne) 0 pkt – łącznie cztery lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych)
22.	np. a) Wspólnym dla obu ilustracji motywem jest niesienie pomocy drugiemu człowiekowi / dawanie wsparcia / podawanie pomocnej dłoni / pomaganie. b) Tytuł lektury obowiązkowej: <i>Opowieść wigilijna</i> Uzasadnienie: Główny bohater Ebenezer Scrooge musiał przejść długą drogę, zanim zrozumiał, co w życiu jest naprawdę ważne. Dzięki duchom chciwość i egoizm zastąpił wrażliwością na potrzeby drugiego człowieka i chęcią niesienia pomocy potrzebującym.	2	a) 1 pkt – odpowiedź poprawna 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi b) 1 pkt – odpowiedź zawiera tytuł lektury obowiązkowej oraz uzasadnienie zgodne z wymową utworu 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
23.	C	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi

Zadanie 24. (0–20)

Temat 1. – wypracowanie o charakterze twórczym (opowiadanie)

Napisz opowiadanie, w którym Jaś Mela podczas kolejnej podróży spotyka bohatera wybranej przez ciebie lektury obowiązkowej. Opowiedz historię w ten sposób, by jej puentę stanowiło zdanie: *Rozmowa i uśmiech mogą dać drugiemu człowiekowi coś więcej*. Wykaż się znajomością wybranej lektury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

1. Realizacja tematu wypowiedzi	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu; – w wypowiedzi zostały ujęte wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedzi sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu; – wypowiedź jest w całości na temat. 	<p>2 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione – wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu</p> <p>1 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma) ORAZ/LUB – w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu</p> <p>0 pkt – forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu ALBO – nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma)</p> <p>Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium Realizacja tematu wypowiedzi, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.</p>

2. Elementy twórcze	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona; – wydarzenia są logicznie ułożone; – fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta; – lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy. 	<p>5 pkt – funkcjonalna narracja</p> <ul style="list-style-type: none"> – logiczny układ zdarzeń – urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej sześciu spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja – twórcze wykorzystanie treści lektury <p>4 pkt – praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt</p> <p>3 pkt – funkcjonalna narracja</p> <ul style="list-style-type: none"> – logiczny układ zdarzeń – prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej czterech spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja <p>2 pkt – praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt</p> <p>1 pkt – narracja częściowo funkcjonalna</p> <ul style="list-style-type: none"> – dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń – prosta fabuła <p>0 pkt – praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt</p>
3. Kompetencje literackie i kulturowe	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze; – uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma. 	<p>2 pkt – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga)</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawność rzeczowa <p>1 pkt – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga)</p> <p>ALBO</p> <p>częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga)</p> <p>ALBO</p> <p>częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga)</p> <ul style="list-style-type: none"> – dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe <p>0 pkt – praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt</p>
4. Kompozycja tekstu	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny; 	<p>2 pkt – kompozycja zgodna z formą wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – graficznie wyodrębnione akapity – dopuszczalna 1 usterka w zakresie: spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity <p>1 pkt – kompozycja zgodna z formą wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – graficznie wyodrębnione akapity – dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie: spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi <p>0 pkt – praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt</p>

<ul style="list-style-type: none"> – wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu; – wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli; – wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość. 	
5. Styl	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej; – styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy). 	<p>2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi – jednolity 1 pkt – sporadyczne usterki w odpowiedności ORAZ/LUB jednolitości stylu 0 pkt – praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt</p>
6. Język	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych; – czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu. <p>W ocenie egzaminator uwzględni również liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.</p> <p>Oceniając język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych¹, a następnie – ich poprawność². Ostateczną liczbę punktów ustali na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.</p>	<p>Zasady przyznawania punktów w kryterium <i>Język</i> znajdują się w poniższej tabeli.</p>

² Poprawność środków	¹ Zakres środków				
	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn.: – zróżnicowana składnia – zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, egzaminator przyzna 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia	
Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.	2 pkt – nie więcej niż 1 błąd ortograficzny 1 pkt – 2–3 błędy ortograficzne 0 pkt – 4 lub więcej błędów ortograficznych UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ 2 pkt – nie więcej niż 3 błędy ortograficzne 1 pkt – 4–6 błędów ortograficznych 0 pkt – 7 lub więcej błędów ortograficznych
8. Interpunkcja	
Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.	1 pkt – nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych 0 pkt – 6 lub więcej błędów interpunkcyjnych UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ 1 pkt – nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych 0 pkt – 8 lub więcej błędów interpunkcyjnych

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Za **błędy ortograficzne** w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:

– błędy w zapisie wyrazów z *u-ó, ż-rz, h-ch*

– łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania

Do **błędów graficznych** w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:

– dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów

– mylenie liter

– o podobnym kształcie (*a-o, l-t, n-r, m-n, u-w, e-ę, a-q, i-j, u-y*)

– dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)

– rzadziej używanych (*h-H, f-F, L-F*)

– odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b-p, d-t, w-f, g-k, dz-c, sz-s, i-y, ę-em-en, q-om-on, ś-ż, ć-dź*)

– różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p-b, d-b*) lub poziomej (*m-w, n-u, b-p, d-g, p-g*)

– ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym

– oznaczania miękkości nad literami

- kropek (dz, ż, i, j)
- „ogonków” przy literach *ą* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*
- błędy dotyczące podziału wyrazu
- utratę dźwięczności (*kóska* zamiast *kózka*, *proźba* zamiast *prośba*)
- błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np. *startóje* bo *startować*.

Uwagi dodatkowe

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 pkt.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator przyzna 0 pkt.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 pkt.
4. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 pkt.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty w danym roku szkolnym*.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Temat 2. – wypracowanie o charakterze argumentacyjnym (rozprawka)

Czy zgadzasz się z twierdzeniem, że coś z pozoru złego może zrodzić dobro? Przedstaw w rozprawce swoje stanowisko. Odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

1. Realizacja tematu wypowiedzi	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu; – w wypowiedzi zostały ujęte wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu; – wypowiedź jest w całości na temat. 	<p>2 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione</p> <p>1 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma)</p> <p>ORAZ/LUB</p> <p>– w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu</p> <p>0 pkt – forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu ALBO – nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma)</p> <p>Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium Realizacja tematu wypowiedzi, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.</p>
2. Elementy retoryczne	
<p><i>2. Elementy retoryczne</i></p> <p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – argumentacja w pracy jest wnikliwa; – argumenty są poparte właściwymi przykładami; 	<p>5 pkt – pogłębiona argumentacja – argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej</p> <p>– argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane</p> <p>4 pkt – praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt</p>

<p>– argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.</p>	<p>3 pkt – powierzchowna argumentacja; w wypowiedzi brak wnikli- wości – niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyj- nej – argumenty/przykłady częściowo uporządkowane 2 pkt – praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt 1 pkt – podjęta próba argumentowania – ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przy- kładów, powiązanych z problemem określonym w temacie 0 pkt – praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określo- nego na 1 pkt</p>
3. Kompetencje literackie i kulturowe	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <p>– uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskaza- nej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonal- ny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspie- rają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze;</p> <p>– uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.</p>	<p>2 pkt – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowią- zkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga) – poprawność rzeczowa 1 pkt – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obo- wiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga) ALBO częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obo- wiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzysta- nie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga) ALBO częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obo- wiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga) – dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe 0 pkt – praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określo- nego na 1 pkt</p>
4. Kompozycja tekstu	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <p>– kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w pole- cieniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończe- nie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny;</p> <p>– wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łą- two się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapita- mi tekstu;</p> <p>– wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowa- nych myśli;</p> <p>– wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione gra- ficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.</p>	<p>2 pkt – kompozycja zgodna z formą wypowiedzi – graficznie wyodrębnione akapity – dopuszczalna 1 usterka w zakresie: spójności ALBO logiki wy- powiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity 1 pkt – kompozycja zgodna z formą wypowiedzi – graficznie wyodrębnione akapity – dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie: spójności ORAZ/ ALBO logiki wypowiedzi 0 pkt – praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określo- nego na 1 pkt</p>

5. Styl	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej; – styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy). 	<p>2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi – jednolity 1 pkt – sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu 0 pkt – praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt</p>

6. Język	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych; – czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu. <p>W ocenie egzaminator uwzględni również liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.</p> <p>Oceniając język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych¹, a następnie – ich poprawność².</p> <p>Ostateczną liczbę punktów ustalą na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.</p>	<p>Zasady przyznawania punktów w kryterium <i>język</i> znajdują się w poniższej tabeli.</p>

² Poprawność środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
¹ Zakres środków					
<p>Szeroki zakres środków językowych, tzn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zróżnicowana składnia – zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. 	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt

Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, egzaminator przyzna 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia	
Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.	2 pkt – nie więcej niż 1 błąd ortograficzny 1 pkt – 2–3 błędy ortograficzne 0 pkt – 4 lub więcej błędów ortograficznych UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ 2 pkt – nie więcej niż 3 błędy ortograficzne 1 pkt – 4–6 błędów ortograficznych 0 pkt – 7 lub więcej błędów ortograficznych
8. Interpunkcja	
Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.	1 pkt – nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych 0 pkt – 6 lub więcej błędów interpunkcyjnych UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ 1 pkt – nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych 0 pkt – 8 lub więcej błędów interpunkcyjnych

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Za **błędy ortograficzne** w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:

– błędy w zapisie wyrazów z *u-ó, ż-rz, h-ch*

– łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania

Do **błędów graficznych** w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:

– dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów

– mylenie liter

– o podobnym kształcie (*a-o, l-t, n-r, m-n, u-w, e-ę, a-q, i-j, u-y*)

– dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)

– rzadziej używanych (*h-H, f-F, L-F*)

– odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b-p, d-t, w-f, g-k, dz-c, sz-s, i-y, ę-em-en, q-om-on, ś-ż, ć-dź*)

– różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p-b, d-b*) lub poziomej (*m-w, n-u, b-p, d-g, p-g*)

– ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym

– oznaczania miękkości nad literami

– kropek (*dź, ź, i, j*)

– „ogonków” przy literach *ą* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*

– błędy dotyczące podziału wyrazu

– utratę dźwięczności (*kóska* zamiast *kózka*, *proźba* zamiast *prośba*)

– błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np. *startóje* bo *startować*.

Uwagi dodatkowe

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 pkt.

2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator przyzna 0 pkt.

3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 pkt.

4. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 pkt.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty w danym roku szkolnym*.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.